

Donetes

Louisa May Alcott

Adaptació de Laura Muñoz Puelles

Il·lustracions de Nuria Díaz

Les quatre germanes

—Un Nadal sense regals no és un Nadal de debò —es va queixar la Jo, ajaguda a la catifa de tons descolorits.

—És horrible, ser pobre! —va sospirar la Meg, que es mirava indignada el vestit vell que duia, gastat per l'ús.

—No és just que algunes noies tinguin coses boniques i d'altres no tinguin res —va sentenciar la petita Amy, amb expressió malhumorada.

—Tenim el pare i la mare, i ens tenim a nosaltres —va dir la Beth des del seu racó, en un esforç per animar-les.

Les quatre germanes s'havien instal·lat a la vora del foc de la llar. A fora, la neu queia i totes, tret de la Jo, estaven ocupades cosint i brodant. Per un moment, la idea de sentir-se unides les va reconfortar i se'ls van

il·luminar els rostres, juvenils. Ara bé, llavors la Jo va negar amb el cap i va afegir a sota veu:

—El pare no hi és. I trigarà molt de temps a tornar...

Ningú es va atrevir a dir «si torna», però totes ho van pensar. En Robert March, el pare, era lluny, amb els soldats, al campament militar o en alguna batalla de la guerra civil que enfrontava els estats del nord amb els del sud. No podien saber on parava exactament perquè les cartes trigaven setmanes o fins i tot mesos a arribar.

Es van quedar en silenci mentre l'evocaven.

—La mare diu que no hauríem de gastar-nos els diners en regals mentre els homes lluiten al front —va apuntar la Meg, pensativa.

—Dubto que aquest petit sacrifici serveixi de gaire —va comentar la Jo—. Cadascuna de nosaltres només té un dòlar per a despeses, i donar-lo a l'exèrcit no canviaria les coses. Em sembla bé que no ens fem regals entre nosaltres, però hi ha un llibre que acaba de sortir i que m'agradaria tenir. Què us sembla si ens regalem un petit caprici? Que cadascuna es compri el que li vingui de gust, gaudim una mica. Ja ens esforcem prou, cadascuna amb el que li toca.

—Jo hi estic d'acord —va dir l'Amy amb decisió—. No crec que cap de nosaltres pateixi tant com jo, que encara he d'anar a l'escola. Em costa molt aguantar les burles de les companyes, que es riuen de mi quan no em sé la lliçó i critiquen els meus vestits tronats.

—Tant de bo tinguéssim els diners que el pare va perdre quan érem petites. Que bones i que felices que seríem si no tinguéssim preocupacions! —va exclamar la Meg, que com que era la més gran, recordava temps millors.

—L'altre dia vas dir —li va recordar la Beth— que estaves orgullosa de la nostra família i que som molt més felices que els King, perquè ells es barallen tota l'estona malgrat els diners que tenen.

—És veritat, Beth. Encara que hàgim de treballar, ens divertim i som unes germanes ben avingudes.

—Tant de bo fos un noi! —va exclamar la Jo—. Odio pensar que he de créixer i portar vestits llargs, i deixar que em diguin senyoreta March. Com m'hauria agradat acompanyar el pare encara que fos com a tabaler! Així podria ser a prop seu i ajudar-lo.

—Pobra Jo, quina mala sort! Sempre pots jugar a fer que ets el nostre germà i no la nostra germana —va comentar la Beth.

Malgrat el mobiliari senzill, la sala d'estar era acollidora. Les parets estaven decorades amb bons quadres, les lleixes eren plenes a vessar de llibres i testos amb crisantems i roses de Nadal adornaven les finestres.

Amb setze anys, la Margaret —o Meg, com li deia tothom— era una jove de trets agradables, una doneta perfecta, per dir-ho d'alguna manera, amb una llarga cabellera castanya, els ulls grossos i unes mans molt blanques que la feien sentir orgullosa. La seva feina

consistia a fer classes particulars als fills entremaliats d'una família veïna, els King.

La Josephine, és a dir, la Jo, en tenia quinze. Era alta, prima i morena. Tenia un aspecte malgirbat, com un poltre de potes llargues que encara no havia crescut del tot. Vestia amb roba folgada i acostumava a portar els cabells recollits perquè no li fessin nosa. Somiava ser escriptora, però es passava el dia cuidant i fent companyia a la tieta Josephine, la tieta del senyor March, una anciana capritxosa i molt rica que la tiranitzava.

L'Elizabeth, és a dir, la Beth, tenia tretze anys, els ulls vivaços i les galtes rosades. Era dolça, tímida i tranquil·la, i semblava que visqués en un món propi que només abandonava quan era amb les persones que estimava i en qui confiava. Massa tímida i retreta per anar a l'escola, estudiava a casa i s'ocupava de les tasques de la llar amb l'ajuda de la vella Hannah, la serventa irlandesa, que era amb la família des que va néixer la Meg.

L'Amy, la més petita, es creia la més important. Procurava comportar-se sempre com una senyoreta educada, i tenia unes maneres un punt melindroses. Tenia la pell clara, els ulls blaus i uns rínxols daurats que li queien per damunt de les espatlles.

Es feia fosc. A les sis, la Meg va encendre el llum i la Beth va col·locar unes espadenyes velles a la vora del foc perquè s'escalfessin.

—Ja estan molt gastades —va comentar la Jo—. La mare en necessita unes de noves.

—Les hi compraré amb el meu dòlar —va anunciar la Beth.

—No, deixa que ho faci jo! —va pregar l'Amy.

—Soc la gran... —va començar a dir la Meg, però la Jo la va interrompre.

—El pare em va demanar que mentre ell no hi fos, cuidés la mare. Així que d'alguna manera soc el pare d'aquesta família i seré jo qui les hi compri.

—Ja sé què farem —va intervenir la Beth, sempre conciliadora—. En lloc de gastar-nos els diners en nosaltres, podríem invertir-los en regals de Nadal per a la mare.

—Bona idea! —va opinar la Jo—. Què li regalem?

Van reflexionar durant uns minuts.

—Jo li compraré un parell de guants preciosos —va dir la Meg, mirant-se les mans.

—I jo unes bones espadenyes, les millors que hi hagi —va presumir la Jo.

—Jo li regalaré uns mocadors brodats —va proposar la Beth.

—I jo una ampolleta d'aquella colònia que tant li agrada —va suggerir l'Amy—. No és gaire cara i, si em sobren diners, em compraré alguna cosa per a mi. Potser una capsa de colors Faber. Em fan molta falta per completar els meus dibuixos.

—Farem veure que són regals per a nosaltres i després li donarem la sorpresa —va dir la Jo—. Per cert, potser hauríem d'assajar una mica l'obra de teatre de Nadal.

—Ho farem —va acordar la Meg, que s'ho passava molt bé disfressant-se—, però aquesta és l'última vegada que penso actuar. Ja soc una mica gran per a aquestes coses.

—Això ja ho veurem —va replicar la Jo, que havia escrit l'obra i també s'ocupava de dirigir-la—. De moment, ets la millor actriu que tinc. Vine aquí, Amy, i repeteix l'escena del desmai. Procura fer-ho amb naturalitat.

—Em costa molt. No he vist mai ningú desmaiant-se, i no vull omplir-me de blaus —va replicar l'Amy, que era l'heroïna perquè, com que pesava menys, el malvat podia portar-la a coll mentre la segrestava.

—Fes-ho així —li va demanar la Jo, i va fer una demostració ben convincent.

L'Amy va provar d'imitar-la, però estava rígida com un pal. Es va desmaiar molt a poc a poc, per no fer-se mal, i els seus crits demanant auxili van sonar poc convincents.

La Jo va grunyar, insatisfeta, mentre la Meg reia a cor què vols i a la Beth, que s'havia distret, se li cremava el pa que torrava per acompanyar el te.

—No perdem el temps —va dir la Jo—. Si això és el millor que pots fer, procura no empitjorar-ho quan arribi el moment. Au, Meg.

La germana gran va recitar sense interrupcions un monòleg llarg i, a partir d'aquí, l'assaig va anar sobre rodes. Quan va arribar el final, i el malvat Hugo va morir enverinat amb arsènic, la Beth va arrencar a aplaudir.

—No sé com pots escriure tan bé, Jo —va comentar. La Meg hi estava d'acord.

—És el millor que hem fet —va sentenciar.

—M'alegro de trobar-vos tan contentes —va dir una veu càlida des de la porta, i totes es van tombar per rebre una dona robusta, d'aspecte maternal, que vestia un abric gris i duia un barret passat de moda—. Filles, expliqueu-me com us ha anat el dia. Tenia la intenció de dinar amb vosaltres, però no he pogut. S'havien d'empaquetar tantes coses! Hi ha tanta gent necessitada! Ha vingut algú, Beth? Com va el refredat, Meg? Jo, et veig esgotada. Vine a fer-me un petó.

Mentre feia aquestes preguntes, la Marmee —és a dir, la senyora March— es va treure l'abric, es va canviar les sabates per les espadenyes velles i es va posar còmoda a la vora del foc. Va deixar que les seves filles l'atenguessin, posessin llenya a la llar i preparessin el te.

—Tinc una sorpresa per a després de sopar —va anunciar quan es van asseure a taula, i totes van endevinar de què es tractava.

—Carta del pare! —van exclamar alhora.

—Sí, una carta llarga i bonica. Es troba bé i es recorda molt de vosaltres.

—Afanyem-nos, doncs, i ens la llegeixes —va dir l'Amy.

—Cada vegada que ho penso —va comentar la Meg—, em sembla més extraordinari que es decidís a anar a la guerra com a capellà, quan ja era massa gran per allistar-se com a soldat.

—Pobre pare! —va sospirar l'Amy—. Ha de ser molt desagradable dormir amb altres en una tenda, haver de

menjar qualsevol cosa de pressa i corrents i beure amb un pot de llauna.

—Diu quan tornarà, Marmee? —va preguntar la Beth.

—Encara no ho sap, reina, però és segur que passaran uns mesos. Esperem que no es posi malalt i no caigui ferit.

Amb la pressa per acabar, més d'una es va ennuegar amb el te.

—Va, veniu a escoltar la carta —va dir la senyora March mentre s'aixecava.

Es va asseure a la butaca gran, amb la Meg i l'Amy als costats. La Jo es va repenjar al respall i la Beth es va col·locar als seus peus.

A la carta, el senyor March amb prou feines parlava dels perills de la guerra. Descrivia la vida militar gairebé amb lleugeresa, com si se n'hagués anat de vacances amb uns amics i visqués una gran aventura. Era una carta alegre i plena de confiança en el futur. Només al final es deixava portar per la nostàlgia.

Dona'ls el meu afecte a totes i petons de part meva. Digues-los que penso en elles contínuament, que reso per elles cada nit i que són el meu consol més gran. Un any sense veure-les sembla molt, però acabarà passant i no té per què ser un temps inútil. Sé que recordaran tot el que els vaig dir abans d'anar-me'n, que fossin afectuoses amb tu, que et cuidessin i complissin el seu deure, i que aprenguessin a conèixer-se a elles mateixes i a controlar

els seus temperaments. També sé que amb la teva ajuda tiraran endavant i que quan torni estaré més orgullós que mai de les meves donetes.

En sentir aquelles paraules, cap d'elles va poder contenir el plor. Una llàgrima penjava de la punta del nas de la Jo, i l'Amy somicava:

—Soc una egoista! Però m'esforçaré per ser millor perquè el pare no se senti decebut amb mi quan torni.

La Meg i la Jo també van manifestar el seu propòsit de ser millors, i la Beth ho va pensar, però no ho va dir.

Van ajudar la Hannah a desparar taula i després van tornar a asseure's al costat dels cosidors i van cosir uns llençols per a la tieta Josephine. Era una feina que normalment els semblava avorrida, però aquella nit no van protestar, entestades com estaven a ser millors.

A les nou van deixar de cosir i van cantar una estona abans d'anar-se'n a dormir, com tenien per costum des que eren petites. Eren cançons senzilles, que la Beth acompanyava amb el seu piano vell i tronat. L'Amy desafinava com un grill i la Jo es distreia a estones i s'equivocava amb la lletra, però la senyora March i la Meg tenien molt bones veus i estaven encantades de lluir-les.